

ŞƏRQ qapısı

Doğma, canım-varlığım qədər sevdiyim Azərbaycanın mənim qibləgahımdır

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 71 (24.208)

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

21 aprel 2023-cü il, cümə

Qiyməti 30 qəpik

Milli-mənəvi dəyərlərimizə, İslam ənənələrinə dövlət qayğısının növbəti təzahürü Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Nərimanov rayonunda “Cümə” məscidinin açılışında iştirak ediblər

Aprəl 20-də Bakının Nərimanov rayonunda dövlətimizin başçısının təşəbbüsü ilə aparılan əsaslı təmir və rekonstruksiyadan sonra “Cümə” məscidinin açılışı olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva tədbirdə iştirak ediblər.

Bu gün multikultural ənənələri, tolerant mühiti, İslam dünyası daxilində həmrəyliyin möhkəmlənməsi istiqamətində atdığı tarixi addımları qlobal miqyasda maraqla qarşılanan Azərbaycanda müxtəlif dinlərin, o cümlədən İslam dinin abidələrinin qorunmasına xüsusi diqqətlə yanaşılır. Son dövrlərdə yeni məscidlərin tikilməsi və ya əsaslı təmiri də bu yanaşmanın təzahürüdür.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın müqəddəs Ramazan bayramı ərəfəsində “Cümə” məscidinin açılışında iştirak etmələri həm də rəmzi mənə kəsb edir.

Qeyd edək ki, “Cümə” məscidi 1998-ci

ildən fəaliyyətə başlayıb. İllər ötdükcə bina tədricən qəzalı vəziyyətə düşüb. Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2021-ci ildə bu məsciddə əsaslı təmir və yenidənqurma işlərinə başlanılıb. İşlər yüksək səviyyədə həyata keçirilib və bu ilin aprel ayında başa çatdırılıb.

Qəzalı vəziyyətdə olan iki minarə aparılan işlər çərçivəsində sökülərək yenidən tikilib, məscid binasında bərpa-gücləndirmə işləri yerinə yetirilib, dəstəmazxana binası inşa olunub, zəruri infrastruktur yaradılıb.

Eyni vaxtda 600-ə yaxın insanın ibadət edə biləcəyi məscidin birinci mərtəbəsi kişilər, ikinci mərtəbəsi isə qadınlar üçün nəzərdə tutulub.

Burada yaradılan şərait bir daha təsdiqləyir ki, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması və inkişaf etdirilməsi Prezident İlham Əliyevin daim diqqət mərkəzindədir. Dövlətimizin başçısının təşəbbüsü və tapşırıqlarına əsasən paytaxtda və ölkəmizin bölgələrində onlarla məscid, dini məbəd, tarixi abidə və ziyarətqah

inşa edilib, bərpa olunub və ya yenidən qurulub. Bu istiqamətdə görülən işlərə Heydər Əliyev Fondu da sanballı töhfələr verib.

Nərimanov rayonundakı “Cümə” məscidində aparılan əsaslı təmir və yenidənqurma işləri də ölkəmizdə milli-mənəvi dəyərlərin qorunması ilə bağlı görülən işlərin ardıcıl xarakter aldığını göstərir.

***

Qeyd edək ki, bu gün qloballaşan dünyada etnik-dini zəmində baş verən münaqişələr, dini ekstremizm və islamofobiya, dinin bəzi siyasi ambisiyalara alət edilməsi cəhdləri, təəssüf ki, acı gerçəklikdir. Azərbaycan dövlətinin isə milli-mənəvi dəyərlərin, o cümlədən İslam ənənələrinin qorunması ilə bağlı ardıcıl siyasəti var.

Prezident İlham Əliyev “2017 – İslam Həmrəyliyi İli: Dinlər və mədəniyyətlərarası dialoq” mövzusunda beynəlxalq konfransın açılış mərasimindəki nitqində bununla bağlı

deyib: “Azərbaycan xalqı əsrlərboyu öz milli-mənəvi dəyərlərini yaşatmış, qorumuşdur. İslam dəyərləri isə milli-mənəvi dəyərlərimizin tərkib hissəsidir. Ölkəmizdə dini sahədə hökm sürən əmin-amanlıq, qarşılıqlı anlaşma, mü-səlmanlar arasında mövcud olan birlik, din-lərərarası münasibətlərin yüksək səviyyədə tənzimlənməsi bu gün ölkəmizi gücləndirən amil-lərdən biridir”.

2017-ci ilin “İslam Həmrəyliyi İli” elan edilməsi, ölkəmizin İslam Həmrəyliyi Oyun-larına, eyni zamanda BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının Qlobal Forumuna, Mədəni-yətlərərarası Dialoq Forumları və Bakı Huma-nitar Forumu kimi dinlərarası, mədəniyyət-lərərarası dialoqla bağlı bir çox mötəbər beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi etməsi Azər-baycanın həm İslam, həm də sivilizasiyalar arası dialoqla qlobal sülhə töhfəsinin ifadəsidir. Bu yanaşma, şübhəsiz ki, İslamın təməl prin-sipləri ilə üst-üstə düşür.

Prezident İlham Əliyev Ramazan bayramı ilə bağlı paylaşım edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sosial şəbəkə hesablarında Ramazan bayramı ilə əlaqədar paylaşım edib.

Paylaşımın fotonun üzərində qeyd edilib: “Ramazan bayramınız mübarək!”.

AZƏRTAC

“Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasında hüquqi dövlət quruculuğunun banisidir” mövzusunda elmi-praktik konfrans olub

“Naxçıvan” Universitetində keçirilən konfransda çıxış edən “Naxçıvan” Universitetinin rektoru, dosent Anar Kazimov müstəqil dövlətimizin memarı və qurucusu, xalqımızın müdrik rəhbəri Heydər Əliyevin müasir Azərbaycan tarixindəki rolu, demokratik, hüquqi dövlət quruculuğu istiqamətində həyata keçirdiyi uğurlu islahatlar barədə ətraflı məlumat verib. Bildirilib ki, Ulu Öndərin gərgin və məqsədyönlü fəaliyyəti nəticəsində bu gün Azərbaycan inkişaf etmiş ölkələr sırasında xüsusi yeri olan bir dövlətə çevrilib, həyata keçirilən mütərəqqi və beynəlxalq standartlara uyğun islahatlar nəticəsində qanunun aliliyinə əsaslanan sivil vətəndaş cəmiyyəti formalaşdırılıb.

“Ümummilli Lider Heydər Əliyev və hüquqi dövlət quruculuğu” mövzusunda çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğunun şöbə rəisi, baş ədliyyə müşaviri Faiq Səfərov dahi şəxsiyyətin müstəqil dövlətimizin qurulmasında və inkişafında müstəsna xidmətlərini, onun zəngin siyasi irsini, dövlət idarəçilik təcrübəsinin əhəmiyyətini qeyd edib, müəllifi olduğu “Qanunçuluq və hüquq düşüncəsi” adlı kitabını da universitetin Elmi Kitabxanasına hədiyyə edib.

Ümumi tarix və beynəlxalq münasibətlər kafedrasının müəllimi, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin icra məmuru Yunis Xəlilov “Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının ilk Milli Konstitusiyasının memarıdır” məruzəsində dahi şəxsiyyətin misilsiz xidmətləri nəticəsində 1995-ci ildə ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edilmiş Konstitusiyanın ölkəmizdə dövlətçiliyin inkişafındakı, demokratik, hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyətinin yaradılmasındakı rolundan bəhs edib.

“Naxçıvan” Universitetinin mətbuat xidməti

Ulu Öndərin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş dəyirmi masa keçirilib

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakıdakı daimi nümayəndəliyində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyinə həsr olunmuş dəyirmi masa təşkil edilib. Tədbirdə əvvəl daimi nümayəndəliyin kollektivi əvvəlcə Fəxri xiyabana gələrək müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad edib, məzarı önünə gül dəstələri qoyub, dahi şəxsiyyətin əziz xatirəsinə ehtiramlarını bildirib. Görkəmli oftalmoloq-alim Zərifə xanım Əliyevanın da məzarı ziyarət olunub, məzarüstü abidəsi önünə gül dəstələri qoyulub, əziz xatirəsi anılıb.

Sonra Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunmuş dəyirmi masa keçirilib. Tədbir iştirakçıları Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, işğal altında olan torpaqlarımızın azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olmuş Vətən övladlarının, həmçinin Ulu Öndərin əziz xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad edərək dahi liderə və bütün şəhidlərimizə dərin hörmət və ehtiramlarını bildiriblər.

Əvvəlcə “Heydər Əliyev və Azər-

baycan” sənədli filmi nümayiş olundu. Daimi nümayəndəliyin rəhbəri Bəxtiyar Əsgərov çıxışında Prezident cənab İlham Əliyevin 2022-ci il sentyabrın 29-da Azərbaycanda 2023-cü ilin “Heydər Əliyev İli” elan edilməsi haqqında Sərəncamı və bununla bağlı Tədbirlər Planı barədə geniş məlumat verib. Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyəti, onun Azərbaycan tarixindəki rolu barədə danışdı, müstəqil dövlətimizin banisi, Azərbaycan xalqının xilaskarı olan Ümummilli Lider Heydər Əliyev siyasətinin uğurlu nəticələrindən bəhs edib, onun zəngin irsinin bütün nəsillər üçün örnək olduğunu diqqətə çatdırıb, müstəqilliyimizin xilaskarı kimi tarixə düşən böyük Heydər Əliyevin siyasi irsinin bugünkü uğurlarından bəhs edib.

Daimi nümayəndəliyin rəhbəri qeyd edib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı qarşısında xidmətləri son dərəcə böyük, çoxşaxəli və misilsizdir. Heydər Əliyevin ən böyük xidmətlərindən biri özündən sonra xalqımıza ləyaqətli xidmət edəcək, Azərbaycanı ona etibar edəcək bir şəxsiyyət, Prezident cənab İlham Əliyev kimi müdrik və vətənpərvər lider yetişdirməsi olub.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin zamanında əsasını qoyduğu ordu quruculuğu siyasətinin Vətən müharibəsində möhtəşəm Qələbə qazanılmasındakı əhəmiyyətinə də toxunan Bəxtiyar Əsgərov Ulu Öndərin hakimiyyətdə olduğu bütün dövrlərdə

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin gücləndirilməsini hər zaman diqqət mərkəzində saxladığını vurğulayıb.

Daimi nümayəndəliyin rəhbəri müstəqil Azərbaycanın inkişafı naminə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu uğurlu siyasətin davam etdirilməsində Prezident cənab İlham Əliyevlə yanaşı, Birinci vitse-prezident, Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin birinci müavini, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın da müstəsna xidmətlərindən danışdı.

Tədbirdə çıxış edən Ulu Öndərin siyasi fəaliyyəti, ölkəyə rəhbərliyi dövründə müəyyənləşdirdiyi inkişaf strategiyası və Azərbaycan tarixindəki müstəsna xidmətlərindən danışdı. Diqqətə çatdırılıb ki, dahi şəxsiyyətin formalaşdırıldığı və inkişaf etdirdiyi Azərbaycançılıq fəlsəfəsi milli dövlətçiliyimizin bünövrəsini möhkəmləndirib, dünya azərbaycanlılarının və türk dövlətlərinin həmrəyliyi üçün möhkəm zəmin yaradıb.

Ümummilli Lider ölkəmizə rəhbərliyinin hər iki dövründə qadın hərəkatının təşəkkül tapmasını və həyata keçirilməsini dövlətçiliyin prioritet istiqaməti olaraq daim diqqətdə saxlayıb. Ulu Öndərin müəyyən etdiyi hərtərəfli inkişaf strategiyası bu gün dövlətimizin başçısı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçirilərək ölkəmizin davamlı inkişafı təmin edilib, qarşıya qoyulmuş əsas məqsəd və hədəflərə nail olunub.

AZƏRTAC

Ölkəmizdə 2023-cü ilin "Heydər Əliyev hüd Ailələri Naxçıvan Muxtar Respublika İli" elan olunması ilə əlaqədar olaraq dahi Təşkilatının kollektivi, şəhid ailələri, eləcə

Müharibə veteranları, şəhid ailələri və qazilər Heydər Əliyev Muzeyini ziyarət ediblər

şəxsiyyətin həyatı, fəaliyyəti, zəngin dövlətçilik tariximiz, bütövlükdə, Heydər Əliyev irsinin təbliği ilə bağlı Naxçıvan Muxtar Respublikasında da müntəzəm tədbirlər təşkil olunur.

Azərbaycan Respublikası Vətən Müharibəsi Veteranları və Şəhid Ailələri Naxçıvan Muxtar Respublika Təşkilatının kollektivi, şəhid ailələri, eləcə

də I və II Qarabağ müharibəsinin iştirakçıları Heydər Əliyev Muzeyini ziyarət ediblər.

Muzey ziyarətçilərinə Ümummilli Liderin zəngin dövlətçilik fəaliyyətindən bəhs edilib, ekspozisiya ilə bağlı məlumatlar diqqətə çatdırılıb. Qeyd olunub ki, dahi şəxsiyyətin muzeylərə sığmayan zəngin ömür yolunu əks etdirən dəyərli ekspozisiyada uşaqlıq və gənclik dövrləri, təhsil illəri, ilk əmək fəaliyyəti, 1969-1982-ci illərdə Azərbaycana

rəhbərliyinin birinci dövrü, Moskvada çalışdığı və yaşadığı dövr, Naxçıvana qayıdışı, muxtar respublikaya rəhbərlik etdiyi illər, müstəqil Azərbaycanın memarı kimi fəaliyyəti dövrü zəngin materiallarla nümayiş etdirilir. Buradakı eksponatlar görkəmli dövlət xadiminin ictimai-siyasi fəaliyyətini, şəərəfli həyat yolunu özündə əks etdirir.

Sonra muzey əməkdaşının bələdçiliyi ilə ekspozisiya ilə yaxından tanışlıq olub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin mətbuat xidməti

Tarix sübut edir ki, müxtəlif dövrlərdə müəyyən səbəblərdən milli dövlətçiliyini və müstəqilliyini itirmək təhlükəsi ilə üzləşən xalqlar çətin sınaq altında məsuliyyəti öz üzərinə götürmüş qətiyyətli liderlərinin sayəsində mövcudluqlarını qorumuş, çətinliklərə sinə gərmiş, milli ideya ətrafında birləşmişlər. Belə tələpəli mərhələlərdə bir həqiqət də təsdiqini tapmışdır ki, hər bir dövlətin üzvləşdiyi təhdidlərə qarşı əzmkar müqavimət göstərməsi, ilk növbədə, ona rəhbərlik edən siyasi liderin şəxsiyyətindən, idarəçilik sərəştəsindən və qətiyyətindən asılıdır.

Azərbaycan xalqının bəşəriyyətə bəxş etdiyi nadir şəxsiyyətlərdən biri, qüdrətli dövlət xadimi, dünya şöhrətli siyasət dahisi və əvəzədlilməz Lider Heydər Əliyev də ən çətin və mürəkkəb məqamlarda xilaskarlıq missiyası ilə xalqın köməyinə çatmış, Azərbaycan tarixinin parlaq səhifələrini yazaraq ölkənin salnaməsində dərin iz qoymuş, sözün həqiqi mənasında, onu qurub yaratmışdır. Bu dahi şəxsiyyət böyük zəhməti, tükənməz enerjisi, işıqlı zəkası və dəmir iradəsi ilə daim xalqın, Vətənin, dövlətinin xidmətində dayanmışdır.

Müasir Azərbaycan tarixinin bir çox parlaq səhifələri, heç şübhəsiz ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə, onun irimiyəli və çoxşəxli dövlətçilik fəaliyyəti ilə bağlıdır. Respublikaya rəhbərlik etdiyi dövrlərdə Azərbaycanın bütün sahələr üzrə inkişafında, xüsusən iqtisadiyyatın dirçəlişində, sosial vəziyyətin yaxşılaşdırılmasında, dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsində Ümummilli Liderin xidmətləri ölcüyəgəlməzdir. Görkəmli dövlət xadimi hələ sovet hakimiyyəti illərində

Sahibkarlığın inkişafı iqtisadi siyasətin prioritet istiqamətidir

biznes mühitinin yaradılması üçün çox yaxşı imkanlar açılmışdır. Bu gün sahibkarlığın inkişafı istiqamətində atılan addımlar, bu sahədə yaradılan şərait birbaşa olaraq Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bu sahədə əldə olunan inkişaf, möhkəm təməl Ulu Öndər Heydər Əliyevin diqqəti nəticəsində yaradılmışdır.

Azərbaycanın müasir sahibkarlığının tarixinə nəzər saldıqda şahidi oluruq ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə yenidən hakimiyyətə qayıdışından sonra təsdiq edilmiş "Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrası sahibkarlıq sektorunda həyata keçirilən islahatların, ölkədə fəaliyyət göstərən kiçik və orta sahibkarların fəaliyyətini genişləndirdi.

Ulu Öndərin fəaliyyətində, həmçinin sahibkarlıq fəaliyyətinə mane olan bir sıra əngəllərin və yoxlamların aradan qaldırılması istiqamətində imzalanmış fərman və sərəncamları da bu sahədə müstəsna rol oynamışdır. Ümummilli Liderin rəhbərliyi

nəy məhsulları, xüsusən duz, mineral sular, ipək xammalı, tikinti materialları, şərab, meyvə konservləri istehsalı artmağa başlamışdır. Özü də həmin məhsulların əksəriyyətinin istehsalı, əsasən, yerli xammala əsaslanırdı. Araz çayı üzərində İran ilə birgə Elektrik Stansiyası, tikis və

alt trikotaj fabrikləri, yeni mineral sudoldurma və şüşə qablar zavodları, taxıl məhsulları kombinatı, dəmir-beton məhsulları müəssisəsi məhz həmin dövrdə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə tikilib işə salınmışdır. O illər, həmçinin Naxçıvan Muxtar Respublikasında Şahtaxtı daş karxanası, kərpic zavodu istifadəyə verilmiş, o cümlədən Naxçıvan Xalça kombinatı, Şərur Konserv Zavodu, ikinci dəmir-beton zavodu fəaliyyətə başlamışdır.

Ulu Öndərin sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyası Naxçıvan Muxtar Respublikasında da uğurla davam etdirilməkdədir. 2022-ci ildə ümumi daxili məhsul istehsalının 1994-cü ilə müqayisədə 80,2 dəfə, sənaye məhsulunun həcmi 467,3 dəfə, kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun 25,8 dəfə artması görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev siyasət kursunun təntənəsidir.

Aparılan məqsədyönlü dövlət siyasəti sayəsində muxtar respublikada sənaye müəssisələrinin sayı 400-ü

Naxçıvan Muxtar Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Sahibkarlığın İnkişafı Fondu yaradılmışdır. Fondun vəsaitləri sosial-iqtisadi inkişafın prioritet istiqamətləri üzrə investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsinə yönəldilir. Güzəştli kreditlərdən daha

səmərəli istifadə edilməsi məqsədilə Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun kreditlərinin illik faiz dərəcəsi 6 faizdən 5 faizə endirilmişdir. Ümumilikdə, 2000-2022-ci illərdə Sahibkarlığın İnkişafı Fondu tərəfindən 1799 layihə üzrə 183 milyon 535 min manat, o cümlədən 2022-ci ildə 141 layihə üzrə 7 milyon 184 min 600 manat həcmində güzəştli kredit verilmişdir. Həmin vəsait sənaye, xidmət, kənd təsərrüfatı təyinatlı sahələrin maliyyələşdirilməsinə yönəldilmişdir.

Sahibkarlıq sahəsində hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi, sahibkarların hüquqlarının müdafiəsi məqsədilə indiyədək bir çox qanunlar qəbul olunmuşdur. Sahibkarlığın inkişafına töhfə verən belə qanunlardan biri 2002-ci il 28 sentyabr tarixdə "Sahibkarlığın inkişafına mane olan müdaxilələrin qarşısının alınması haqqında" Fərman və 2013-cü ilin 2 iyul tarixdə "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu imzalanmışdır ki, bu sərəncamlar əsasında dövlət qurumları ilə sahibkarlıq subyektləri arasında yaranan bir sıra ciddi problemlər tam açıqlığı ilə öz həllini tapmışdır.

Biznes sferasının tənzimlənməsi istiqamətindən biri də sahibkarlıq fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılmasıdır. Bu məqsədlə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 4 aprel 2023-cü il tarixli Fərmanı ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisində lisenziya verən orqanların siyahısı və lisenziya tələb edən fəaliyyət növlərinin sayı müəyyən olunmuşdur. Reallaşdırılan tədbirlər nəticəsində bu sahədə lisenziyanın verilməsi daha da sadələşdirilmiş, sahibkar və vətəndaş məmnunluğu yüksəlmişdir.

Sahibkarlıq sahəsində lisenziya tələb olunan fəaliyyət növlərinin əhəmiyyətli dərəcədə azaldılması, sərmayə qoyuluşunun stimullaşdırılması, satınalmalar prosedurunun tamamilə elektronlaşdırılması və vahid internet portalı vasitəsilə həyata keçirilməsi kimi tədbirlər də özəl sektorun fəaliyyətinin gücləndirilməsinə, şəffaflığı və hesabatlılığını artırılmasına, rəqəmsallaşmanın geniş vüsət almasına, rəqabət mühitinin inkişafına xidmət edir.

Muxtar respublikada fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinin əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi, istehsal olunan məhsulların ixrac imkanlarının artırılması, onların xarici

ölkələrdə tanınmasında keçirilən biznes forumların və beynəlxalq tədbirlərin böyük rolu var. Ümumilikdə, 2002-2022-ci illər ərzində 50-dən çox ölkədə keçirilmiş 425 tədbirdə 2039 halda sahibkarlıq subyektlərinin 2184 nümayəndəsinin iştirakı təmin edilmişdir.

Ümumi iqtisadi inkişafa təsir göstərən amillərdən biri də yüksək-

keyfiyyətli, beynəlxalq standartlara cavab verən yerli istehsal məhsullarının dünya bazarlarına çıxarılması, ixrac potensialının gücləndirilməsidir. Bu gün muxtar respublikada istehsal olunan bir sıra qida məhsulları, mineral sular, daş məhsulları, tikinti materialları, tütün məmulatları, mebel məhsulları 20-dək ölkəyə ixrac olunmuşdur.

Daha bir islahat tədbiri olaraq 2016-cı ildən etibarən investisiya fəaliyyətinin genişləndirilməsi və təşviqi, sərmayə qoyuluşunun stimullaşdırılması məqsədilə sahibkarlara investisiya təşviqi sərəncamları verilməsidir. Bu məqsədlə 2017-2020-ci illərdə üç şirkətə ixrac əməliyyatları üzrə 119.366 manat həcmində İxrac Təşviqi Sərəncamı verilmiş, 2016-2022-ci illər ərzində 18 sahibkarlıq subyektlərinin 24 layihəsinə verilmiş Investisiya Təşviqi Sərəncamı çərçivəsində idxal edilən 77.914.089 manat dəyərində avadanlıqlara gömrük və vergi güzəştləri tətbiq edilmişdir.

Aqrar sahədə baş verən dəyişikliklərin tənzimlənməsi və idarə olunması ilə regionda yeni təsərrüfat münasibətləri şəraitində kənd təsərrüfatı sahələrinin dirçəldilməsində mühüm nailiyyətlər qazanılmışdır. Kənd təsərrüfatı istehsalçılarının torpaq vergisi istisna olmaqla digər vergilərdən azad edilməsi, motor yağları və gübrələrə görə tətbiq olunan güzəştlər, texnikaların lizinq yolu ilə verilməsi, arçılıq və bağçılıq sahəsinə subsidiyaların verilməsi bu sahənin inkişafına öz töhfəsini vermişdir. Ötən illər ərzində süd emalı, heyvandarlıq, quşçuluq, arçılıq, bağçılıq təsərrüfatları ilə yanaşı, soyuducu anbar və istixana təsərrüfatları istifadəyə verilmişdir.

Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarının texnikaya olan tələbatının daha dolğun şəkildə ödənilməsi məqsədilə "Naxçıvan Aqrarlıq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti yaradılmışdır.

Bütün bunlar Heydər Əliyev dövlətçilik məktəbinin, geniş manada müstəqillik dövrü Azərbaycan dövlətçiliyinin nailiyyətləridir. Bu böyük dövlətçilik konsepsiyasının qətiyyətli həyata keçirilməsi ölkəmizdə, eləcə də muxtar respublikamızda bütün sahələrdə inkişafdan yeniləşməyə və intibaha doğru hərəkətin başlıca hərəkətverici qüvvəsinə çevrilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin mətbuat xidməti

var qüvvəsi ilə Azərbaycanın gələcək inkişafı, tərəqqisi, xalqın həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması və cəmiyyətin firavanlığı naminə yorulmaq bilmədən çalışmışdır.

Ötən əsrin 60-cı illərində Azərbaycan ictimai-siyasi həyatın bir çox sahələri üzrə müttəfiq respublikalardan geridə qalırdı. Yalnız 1969-cu ildə Heydər Əliyevin respublikaya rəhbərliyə gəlişindən sonra bu vəziyyətdən çıxış yolu kimi uzunmüddətli və məqsədyönlü sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının konseptual əsasları hazırlanmış və mərhələlərlə onun həyata keçirilməsinə başlanılmışdır. Nəticədə, Azərbaycan dirçəliş yoluna qədəm qoymuş, güclü sənaye potensialı yaradılmış, aqrar sektor inkişaf etməyə başlamış, energetika sistemi yenidən qurulmuş, çoxlu sayda infrastruktur və sosial obyektlər yaradılmışdır. Xüsusən karbohidrogen ehtiyatlardan səmərəli istifadə olunması Azərbaycanın hər-tərəfli inkişafında mühüm rol oynamışdır. Ümumiyyətlə, neft amili Ulu Öndərin dövlətçilik fəaliyyətinin bütün mərhələlərində uzaqgörən, düşünülmüş iqtisadi və siyasi xətt olaraq daim ön planda durmuşdur. Yalnız bu dahi şəxsiyyətin rəhbərliyə gəlişindən sonra xalq öz "qara qızıl"ından bəhrələnmək hüququ əldə etmiş və ölkənin gələcək inkişafı üçün etibarlı iqtisadi zəmin yaranmışdır.

Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafına dövlət tərəfindən göstərilən diqqət və qayğı sayəsində əlverişli

dövründə iqtisadi sahələrin tənzimlənməsi ilə bağlı 70-dən artıq qanun qəbul edilmiş, 100-dən çox Fərman və Sərəncam imzalanmış, 30-a yaxın Dövlət proqramı təsdiq edilmişdir.

2002-ci il sahibkarlığın inkişafı sahəsində Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin yerli və xarici iş adamları ilə keçirilmiş görüşləri ilə əlamətdar olmuşdur. Bu görüşlərin nəticəsi olaraq ölkədə sahibkarlıq mühitinin daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə müvafiq Dövlət proqramı qəbul edilmiş, bir sıra mühüm fərmanlar imzalanmış, bununla da ölkədə sahibkarlığın inkişafında yeni mərhələnin təməli qoyulmuşdur.

Yerli sahibkarlarla keçirilmiş həmin görüşün əhəmiyyətini nəzərə alaraq, cənab Prezident "Sahibkarlar Günü"nün məhz aprel ayının 25-də qeyd edilməsini qərara almışdır.

Ümummilli Lider Naxçıvan Muxtar Respublikasında cəmiyyət həyatının bütün sahələrini əhatə edən inkişafın möhkəm əsaslarının yaratmış, sonralar, ümumən, Azərbaycanın hər yerində, o cümlədən Naxçıvanda baş verən böyük yeniləşmə və inkişaf prosesləri məhz həmin zəmin üzərində ucalmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında bütün sahələr kimi, sənayenin inkişafı üçün də ötən illər çox iş görülmüş, mühüm nailiyyətlər qazanılmışdır. Bu uğurların bünövrəsi Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1969-cu ildə Azərbaycana rəhbər seçilməsi ilə qoyulmuşdur. Həmin dövrdən başlayaraq Naxçıvanda sə-

ötmüş, 300-dən çox məhsul istehsalına nail olunmuşdur. Sənayenin inkişafına yönəlmiş mexanizmlərdən biri də sənaye məhəlləsinin yaradılmasıdır. Son dövrlər muxtar respublikada bu istiqamətdə bir sıra addımlar atılmışdır. Şərur rayonunda yaradılmış sənaye məhəlləsində bütün zəruri infrastruktur qurulmuş, burada ayaqqabı, Avropa qapıları, mebel, kağız kisə və karton tara istehsalı sahələri fəaliyyətə başlamış, istehsal gücü sutkada 60 ton yağlı toxum emalına malik olan bitki yağı istehsalı sahəsi qurulmaqdadır.

Sahibkarlıq fəaliyyətinin stimullaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində ümumi daxili məhsul istehsalında özəl bölmənin payı 88 faizi ötmüşdür.

Naxçıvanda böyük quruculuq proqramı gerçəkləşdirilmişdir. Muxtar respublika, demək olar ki, qısa müddətdə əsaslı surətdə yenidən qurulmuşdur. Qədim tarixə malik olan Naxçıvanın əsas memarlıq üslubu saxlanılmaqla yanaşı, şəhərdə düşünülən şəkildə yeniləşdirilmə proqramı həyata keçirilmişdir. Minlərlə sosial-infrastruktur obyektləri – magistrallar və yerli əhəmiyyətli yollar, körpülər salınmış, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət və idman obyektləri, elektrik stansiyaları tikilmişdir.

Muxtar respublikada sahibkarlığın, xüsusilə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına köməklik etmək, onlara maliyyə dəstəyi göstərmək və əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsinə şərait yaratmaq məqsədilə

23 aprel Ümumdünya Kitab və Müəllif Hüquqları Günüdür. Bu barədə qərar 1995-ci il noyabrın 15-də Parisdə UNESCO-nun Baş Konfransında qəbul edilib. Günün niyə məhz 23 aprel seçilməsi isə təsadüfi deyil. 23 aprel dünya ədəbiyyatının üç böyük nəhəngi – Uilyam Şekspir, Migel de Servantes və İnka Qarsilaso dela Vega'nın vəfat etdiyi gündür. Kitab və müəlliflərə hörmət əlaməti olaraq bu əlamətdar gün bütün dünyada 1996-cı ildən, ölkəmizdə isə 1997-ci ildən qeyd edilir. Hər il təqvimin bu gününü dünya şəhərlərindən biri Ümumdünya Kitab Paytaxtı seçilir.

Kitab insanlar və mədəniyyətlər arasındakı mənəvi körpüdür

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının 30-cu maddəsində yazılır: "Hər kəsin aqli mülkiyyət hüququ vardır və müəlliflik hüququ qanunla qorunur".

Kitab bəşər mədəniyyətinin inkişafında mühüm rol oynayan ən böyük kəşflərdən biridir. Əfsanələr, əsətlər, rəvayətlər, qəhrəmanlıq dastanları, əmək mahnıları əvvəllər şifahi formada yayılmış, sonralar isə daş, dəri və ağac üzərinə yazılaraq bu günə qədər gəlib çatmışdır. Əlifba və yazının yaranması, kağızın kəşfi, əlyazmalar, çapçılığın ixtira edilməsi, kitabxanaların yaranması kitabın inkişaf mərhələsində ən mühüm səhifələrdir. Kitabın insan həyatına daxil olması, kitabların çoxaldılması həm də müəlliflik hüququnun yaranması zərurətini meydana gətirmişdir. Orta əsrlərdə Azərbaycan şairləri öz şeirlərinin sonunda poetik adlarını işlətməklə müəlliflik hüququnun səmərəli qorunma formasını yaratmışlar.

"Azərbaycan xalqının milli sərvəti onun intellektual potensialıdır, mədəniyyəti, ədəbiyyatıdır. Biz müstəqil dövlətimizi boş yerdə qurmağa başlamamışıq. Bizim iqtisadi potensialımız kimi başqa bir sərvətimiz – intellektual potensialımız da var. Dahi insanlarımız Azərbaycanın böyük intellektual potensialını, mülkiyyətini yaradıblar", – deyən Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev milli sərvətimiz olan mədəniyyətimizi, ədəbiyyatımızı, kitab nəşrini, bir sözlə,

xalqımızın mədəni səviyyəsini yüksək qiymətləndirmiş, kitab nəşri və müəlliflik hüququ sahəsində böyük işlər həyata keçirilmişdir.

Ötən əsrin 70-ci illərindən başlayaraq Ulu Öndərimizin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda mətbəə və nəşriyyatlar yenidən qurulmuş, kitab nəşri ilə əlaqədar nəşriyyatların maddi-texniki bazası yaxşılaşmış, yaradıcı insanlara hərtərəfli qayğı göstərilmişdir. Müstəqillik illərində isə Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən kitab nəşri və müəlliflik hüququ sahəsində ardıcıl tədbirlər görülmüşdür. 1996-cı ildə "Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında", 1998-ci ildə "Kitabxana işi haqqında", 2000-ci ildə "Nəşriyyat işi haqqında", 2003-cü ildə "Azərbaycan folkloru nümunələrinin hüquqi qorunması haqqında" Azərbaycan Respublikası qanunlarının qəbul edilməsi ilə bu sahədə zəngin qanunvericilik bazası yaradılmışdır. Ölkəmizdə Müəllif Hüquqları Agentliyi yaradılmış, Azərbaycan Respublikası "Ədəbi-bədii əsərlərin qorunması haqqında" Bern Konvensiyası və "Müəllif hüquqları haqqında" Ümumdünya Konvensiyasına qoşularaq geniş beynəlxalq əməkdaşlığa başlamışdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasında kitabxana-informasiya sahəsinin 2008-2013-cü illərdə inkişafı üzrə Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında, "Azərbaycanda kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında", "Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında" sərəncamları, eləcə də ölkə Prezidentinin 2017-ci il 6 sentyabr tarixli "Azərbaycan Respublikasının Müəllif Hüquqları Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" Fərmanı müəllif hüquqları sahəsində sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsinə yeni imkanlar açmışdır.

Prezident cənab İlham Əliyevin "İstehlak bazarına nəzarət, standartlaşdırma, metrologiya və aqli mülkiyyət hüquqları obyektlərinin mühafizəsi sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı

tədbirlər haqqında" 2018-ci il 20 aprel tarixli Sərəncamına əsasən Azərbaycan Respublikasının Müəllif Hüquqları Agentliyinin və Patent və Əmtəə Nişanları Mərkəzinin birləşmə formasında yenidən təşkili yolu ilə Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi yaradılmışdır. 2021-ci ilin aprel ayında dövlətimizin başçısı Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyinin tabeliyində "Texnologiyaların Kommersiyalaşdırılması və Transferi Mərkəzi"nin yaradılması haqqında Fərman imzalamışdır.

Bu gün Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, musiqisi, xalqları, muğamları, xalq yaradıcılığı, ədəbiyyatı, memarlığı, milli mətbəxi və geyimləri, mədəni irsi haqqında nəşr olunan kitablar, elektron daşıyıcılar zəngin elmi və mədəni potensialımızın dünyada tanınması, xalqımızın müəlliflik hüququnun beynəlxalq ələmdə qorunması istiqamətində həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlərdir. Görülən işlərin bəhrəsi olaraq xalqımızın zəngin mədəniyyətinin və tarixinin ən gözəl inciləri UNESCO tərəfindən bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsi siyahısına daxil edilmişdir. UNESCO-nun Təcili Qorunma Siyahısına salınmış "Tənzərə" və "Köçəri" yallıları bu qədim və nadir sənətin də xalqımıza məxsusluğunun bir daha dünya ictimaiyyətinə çatdırılması baxımından böyük nailiyyətdir.

Ölkəmizin digər bölgələrində olduğu kimi, xalqımıza böyük yaradıcı şəxsiyyətlər bəxş edən qədim Naxçıvanda da kitab nəşri və müəllif hüquqlarının qorunması diqqətdə saxlanılmışdır. Muxtar respublikada fəaliyyət göstərən kitabxanaların yenidən qurulması, müasir binalara köçürülməsi, maddi-texniki bazalarının möhkəmləndirilməsi, elektron kitabxanaların istifadəyə verilməsi, kənd mərkəzlərində və ümumtəhsil məktəblərində zəngin kitabxana fondlarının yaradılması, nəşriyyatların müasir çap avadanlıqları və yeni bina ilə təmin olunması geniş müxtəlif imkanları yaratmaqla yanaşı, həm də kitab nəşrinin sürətləndirilməsinə, müəlliflərin azad və maneəsiz fəaliyyətinə şərait yaratmışdır.

Qədim diyarımızda təhsil və elm müəssisələrində də kitabxanaların yenidən qurulması davamlı olaraq həyata keçirilir. Naxçıvan Dövlət Universitetində və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Naxçıvan Bölməsində elektron kitabxanaların istifadəyə verilməsi bunun göstəricisidir. Muxtar respublikanın paytaxtında Məhdud Fiziki İmkanlılar üçün Naxçıvan Regional İnformasiya Mərkəzində audio və elektron kitabxana istifadəyə verilmiş, müvafiq kateqoriyadan olan insanların mütləqi üçün lazımı şərait yaradılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında" 2004-cü il 12 yanvar tarixli Sərəncamına əsasən muxtar respublikanın kitabxanalarına yüz minlərlə elmi və bədii ədəbiyyat paylanmışdır. Bu sahədə həyata keçirilən tədbirlərin nəticəsidir ki, bu gün istər Naxçıvan şəhərində, istərsə də ucqar dağ kəndlərində kitabxana işi müasir tələblər səviyyəsində qurulmuşdur. Müstəqillik illərində tariximizin və milli dəyərlərimizin, eləcə də görkəmli şəxsiyyətlərimizin həyat və yaradıcılığının öyrənilməsində əvəzsiz rola malik, dəyərli elmi mənbələrə çevrilən qiymətli əsərlər işıq üzünə çıxmışdır.

İnsanın kamil şəxsiyyət kimi formalaşmasında, mədəni aləminin zənginləşməsində, vətəndaşlıq tərbiyəsində, bədii təxəyyülünün, məntiqi tərəkürünün, idraki bacarıqlarının inkişafında, hətta bir çox hallarda həyat yolunun müəyyənləşməsində kitab və mütaliənin rolu danılmazdır. Kitablar həm də dilimizi sevdirməyin ən gözəl vasitəsidir. Ona görə də kitablar bəşəriyyətin mənəvi qidası kimi bütün zamanlarda gərəklili olacaq, tərəqqi və intibaha xidmət edəcəkdir.

**Naxçıvan Muxtar Respublikası
Mədəniyyət Nazirliyinin mətbuat xidməti**

Rəssam Qəhrəman Tağıyev əsərlərini muzeylərə hədiyyə edib

Aprəlin 20-də Naxçıvan Dövlət Rəsm Qalereyasında Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının və Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar Birliyinin üzvü rəssam Qəhrəman Tağıyevin "Duyğular və rənglər" adlı fərdi yaradıcılıq sərgisi açılıb.

Mədəniyyət və incəsənət nümayəndələrinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar Birliyinin və rəssamın ailə üzvlərinin iştirak etdiyi sərginin açılış mərasimində çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikasının mədəniyyət naziri Natəvan Qədimova Azərbaycan mədəniyyətinin bütün sahələri kimi rəngkarlığın, rəssamlıq məktəbinin tərəqqisindən

muzeylərə hədiyyə etdiyi üçün təşəkkürünü bildirib.

Sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar Birliyinin sədri, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar rəssamı, Milli Məclisin Mədəniyyət Komitəsinin üzvü Ülviyyə Həmzəyeva Qəhrəman Tağıyevin yaradıcılığının janr baxımından rəngarəng olduğundan bəhs edib. Fırça ustasının realist, müasir üslubda işlənməmiş portret, kompozisiya, natürmort və mənzərələrində mədəni irsimizin, milli adət-ənənələrimizin, Naxçıvanın zəngin təbiətinin, möhtəşəm tarixi abidələrinin öz əksini tapdığını vurğulayıb.

də bu il 100 illiyini qeyd etdiyimiz Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olduğunu bildirib, xalqın müdrik oğlunun təşəbbüsü ilə yaradılan Naxçıvan Dövlət Rəsm Qalereyasının, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının Naxçıvan Təşkilatının muxtar respublikada rəssamlığın inkişafına, gənc rəssamların yetişib, püxtələşməsinə təsirindən danışıb.

Naxçıvan rəssamlarının qiymətli sənət inciləri yaratmaqla mədəniyyətimizin inkişafına öz töhfələrini verdiyini bildirən Natəvan Qədimova fərdi sərgisi keçirilən Qəhrəman Tağıyevin həyatı və yaradıcılığı barədə məlumat verib. Qeyd olunub ki, öz palitrasını yaradaraq individual bədii həll yolunu cızan, təkrarolunmaz sənət əsərləri ərəsəyə gətirən Qəhrəman Tağıyev bu günə qədər bir çox festival və müsabiqələrin qalibi olub, əməyi dövlətimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilərək Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında xidmətlərinə görə "Tərəqqi" medalı ilə təltif olunub. Mədəniyyət naziri Qəhrəman Tağıyevi fərdi sərgisi münasibətilə təbrik edib, ənənəni davam etdirərək əsərlərini

Tədbirdə AMEA Naxçıvan Bölməsinin İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun elmi katibi, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Ələkbər Qasimov, rəssamın sənət dostları – Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar Birliyinin üzvü, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əməkdar rəssamı Həmzə Sadıqov, Naxçıvan Dövlət Rəsm Qalereyasının direktoru Hökümə Məmmədli Qəhrəman Tağıyevin yaradıcılığının özünəməxsus xüsusiyyətləri barədə fikirlərini bölüşüb, xatirələrini danışıblar.

Sonda çıxış edən Qəhrəman Tağıyev sərginin təşkilinə, əməyinə verilən dəyərə görə minnətdarlıq edib, əsərlərinin muzeylərdə yer alacağından məmnunluq hissi keçirdiyini bildirib. Rəssam sərgidə nümayiş etdirilən 32 rəsm əsərindən 10-nu Naxçıvan Muxtar Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin tabeliyində olan muzeylərə hədiyyə edib.

Tədbirin sonunda sərgiyə baxış keçirilib.

**Naxçıvan Muxtar Respublikası
Mədəniyyət Nazirliyinin
mətbuat xidməti**

İngilisdilli müəllimlərə Beynəlxalq TEFL Təlim İnstitutunun sertifikatı təqdim olunub

Naxçıvan Dövlət Universitetinin Xarici dillər fakültəsində ingilisdilli müəllimlər üçün təşkil edilən beynəlxalq müəllimlik sertifikatı kursu uğurla başa çatıb. Kursun sonunda müəllimlər beynəlxalq sertifikat əldə ediblər. Sertifikatları təqdim etmək üçün Beynəlxalq TEFL Təlim İnstitutunun Azərbaycan üzrə ölkə meneceri Afar İbrahimov Naxçıvan Dövlət Universitetində olub.

Xarici dillər fakültəsində keçirilən görüşdə universitetin rektoru, dosent Elbrus İsayev çıxış edərək bu cür təlimlərin ali təhsil ocağında ingilis dili üzrə bacarıqların möhkəmlənməsinə verəcəyi töhfələri diqqətə çatdırıb. Qeyd edək ki, 3 gün davam edən

təlimi Beynəlxalq TEFL Təlim İnstitutunun Azərbaycan üzrə ölkə meneceri Afar İbrahimov keçib. Həmçinin ABŞ-in TEFL Təlim İnstitutunun akademik direktoru, professor Gisela Kornejanın onlayn təlimi dinlənib.

Məlumat üçün onu da bildirək ki, kafedrasının baş müəllimi Aidə Cəlilzadə olan təlimdə universitetin ingilis dili müəllimləri başda olmaqla qeyri-ixtisaslar üzrə ingilis dilində dərs deyən, ümumilikdə, 50 müəllim iştirak edib.

**Naxçıvan Dövlət Universitetinin
Televiziya, mətbuat və ictimaiyyətlə
əlaqələr bölməsi**

"Qız övladlarımızı gələcəyin Azərbaycan qadını kimi böyüdək" mövzusunda maarifləndirici tədbir keçirilib

Babək rayonunun Nəhrəm qəsəbəsində "Qız övladlarımızı gələcəyin Azərbaycan qadını kimi böyüdək" mövzusunda maarifləndirici tədbir keçirilib. Tədbiri Babək Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Səbinə Abbasova açaraq tədbirin əhəmiyyətindən danışmışdır.

Tədbirdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Aytən Məmmədova çıxış edərək ölkəmizdə həyata keçirilən dövlət ailə, qadın və uşaq siyasətindən bəhs etmiş, ailə dəyərləri və ailədə ailə dəyərlərinin yaşadılmasının əhəmiyyəti haqqında tədbir iştirakçılarında məlumat vermişdir.

Sonra komitənin Ailə, qadın problemləri və gender məsələləri şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zərnigar Orucəliyeva slayd vasitəsilə çıxış etmişdir. O, ailədə valideyn övlad münasibətləri, bəzi ailələrdə qız övladlarına ayrı-seçkiliyin qoyulması, onların təhsilinin və milli-mənəvi dəyərlər əsasında tərbiyəsinin təşkil olunması, qızların erkən nikahdan qorunması, sosial şəbəkələrin ailələrə və uşaqlara təsirləri haqqında tədbir iştirakçılarında ətraflı məlumat vermişdir.

Sonda tədbir iştirakçılarının sualları cavablandırılmış, onlara müvafiq mövzularda maarifləndirici broşürlər paylanmışdır.

**Naxçıvan Muxtar Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri
üzrə Dövlət Komitəsinin mətbuat xidməti**

İslamın müqəddəs mərasimləri arasında Ramazan bayramı mühüm yer tutur. Mərhəmətli qəlblərin, duyğulu könlülərin, Ulu Tanrının dərgahına səmimi hisslərlə, sonsuz arzularla al açılıb, dualar edənlərin əziz bayramıdır Ramazan. Ramazan ayı rəhmət, bərəkət və sevgi ayıdır. Bu ay insanlar arasında birlik və bərabərliyin, xeyirxahlıq və şəfqətin, ilahi hikmətə bağlılığın təntənəsini nümayiş etdirir. Orucun başa çatdığı gün "Ramazan bayramı" kimi qeyd olunur. Həmin gün bütün müsəlmanlar əsl bayram ab-havasında olur, bir-birlərini xoş arzularla təbrik edir, küsülülər barışırlar.

Mənbələrdə bu bayramın tarixi müsəlman təqvimi ilə hicrətin ikinci ilindən başlayır. Ramazan orucu ilk dəfə həmin il fərz qılınmış, bu ayı oruc tutan möminlər sonrakı ayın üç gününü bayram kimi qeyd etmişlər. Bir ay boyunca oruc tutmaq hər bir müsəlman üçün vacib olduğu kimi, Ramazan bayramında da imkanlıların fitrə vermələri vacibdir. "Bəqərə" surəsinin 183-cü ayəsində deyilir: "Ey iman gətirənlər! Oruc tutmaq sizdən əvvəlki ümmətlərə fərz buyurulduğu kimi, sizə də fərz buyuruldu ki, bunun vasitəsilə pis əməllərdən çəkinəsiniz! Oruc tutmaq sayı müəyyən olan (bir ay) günlərdir. Bu günlərdə sizdən xəstə və ya səfərdə olanlar tutmadığı günlər qədər başqa günlərdə oruc tutmalıdır. Oruc tuta bilməyənlər isə hər günün əvəzində bir yoxsulu doyuracaq qədər fidyə verməlidirlər. Kim fidyə miqdarını artırırsa, bu onun üçün daha xeyirlidir. Bilsəniz, oruc tutmaq sizin üçün nə qədər xeyirlidir!"

Bu ayın nazil olmasından sonra müsəlmanlardan əksəriyyəti oruc tutur, tuta bilməyənlər isə yoxsullara yemək payı verirdi. Sonradan nazil olan ayə "sayı müəyyən olan" ifadəsini dəqiqləşdirdi. Bu günlərin ramazan ayı olması "Bəqərə" surəsinin 185-ci ayəsində məlum oldu: "İnsanlara doğru yolu göstərən, bu yolu açıq dəlilləri ilə aydınlaşdırən və haqqı batıldan ayıran Quran Ramazan ayında nazil edilmişdir. Ramazan ayına yetişən şəxslər bu ayı oruc tutmalıdırlar, xəstə və ya səfərdə olanlar isə tutmadığı günlərin sayı qədər başqa günlərdə tutsunlar. Allah sizin üçün ağırlıq deyil, yüngüllük istər ki, fəvta gedən günlərin orucunu tamamlayasınız və sizi düz yola yönəltməsinə görə ona təzim və şükür edəsiniz".

Ramazan bayramının möminlər arasında ayrı bir yeri var. Çünki Ramazan bayramı hər gün tutulan orucun iftar vaxtında sevinci kimi biraylıq orucun cəmi sevincini ifadə edir. Bir ay kimi uzun müddətdə, xüsusilə də Ramazan yay mövsümündə rast gəlinməyi isti günlərdə oruc tutan möminlər bir növ səbir

olunduğu kimi, Ramazan bayramında da fitrə vermək vacibdir. Peyğəmbərimiz Məhəmməd Salavatullahın hədislərindən birində deyilir ki, Allah bəndəsindən tələb olunan sədəqə verilməyənədək Ramazan ayında tutulmuş oruc yerlə göy arasında qalır.

Ramazan bütün müsəlmanlar

Ramazan xeyirxahlığın, şəfqət və mərhəmət duyğularının təntənəsidir

imtahanı verərək mənəvi məsuliyyətdən qurtulmaq imkanı qazanırlar. İslam dininə görə, oruc tutanlar axirətdə və dünyada Allahın sevgisini qazanırlar. Bir sözlə, Ramazan ayı Allahı dərk etmək, ruhən təmizlənmə və Uca Yaradana yaxınlaşma ayıdır. On bir ayın sultanı olan Ramazanda müsəlmanlara həmrəyliklərinə nümayiş etdirmək üçün bir fürsət verilir. İnsanlara doğru yol göstərən, bu yolu açıq dəlilləri ilə aydınlaşdırən və haqqı batıldan ayıran müqəddəs kitabımız "Qurani-Kərim"-in Ramazan ayının gecələrinin birində nazil olması ürayimizdəki Allah sevgisini daha da artırır. Həmin gecə "Qədr" və ya "Əhya" gecəsi adlanır. "Qurani-Kərim"-də "bu gecə ilə bağlı min aydan daha xeyirlidir" deyilir. Min ayı ilə çevirdikdə isə 83 ilə bərabər olur. Yəni bir insan ömrü qədər savabı bir gecədə qazanmaq imkanı verib bizə bu ay. Müqəddəs kitabın "Qədr" surəsində qədr gecəsi haqqında belə deyilir: "Biz bu gecə, haqiqətən, qüdrət, əzəmət hədiyyə etmişik, bu gecə min aydan da qüdrətlidir, mələklər aşağı enərək Allahın əmrini gözləyirlər, bu gecə şəfqətin doğmasına qədər ələmdir, sübhüdür". Orucun başa çatdığı gün "fitr bayramı" adlanır. Həmin gün bütün müsəlmanlar bir-birlərini təbrik edir, vəfat edənlərin qəbirlərini ziyarətə gedir, ruhlarına dualar oxuyurlar. Bir ay boyunca oruc tutmaq hər bir müsəlman üçün fərz

olunduğu kimi, Ramazan bayramında da fitrə vermək vacibdir. Peyğəmbərimiz Məhəmməd Salavatullahın hədislərindən birində deyilir ki, Allah bəndəsindən tələb olunan sədəqə verilməyənədək Ramazan ayında tutulmuş oruc yerlə göy arasında qalır.

cənab İlham Əliyev ölkəmizdə mənəvi dəyərlərin qorunmasına xüsusi diqqət göstərildiyini bildirərək deyib: "Azərbaycan müasir dövlətdir, dünyəvi dövlətdir. Eyni zamanda öz milli və dini ənənələrinə sadıq olan dövlətdir. İslam dəyərləri bizim milli-mənəvi dəyərlərimizin tərkib hissəsidir və müqəddəs Ramazan ayı bütün dövrlərdə Azərbaycan xalqının qəlbində yaşamışdır... Azərbaycan o ölkədir ki, burada bütün dinlərin nümayəndələri bir ailə kimi yaşayır və bu bizim böyük sərvətimizdir".

Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin bu bayrama yüksək səviyyədə önəm verməsinin nəticəsidir ki, hər il keçirilən Ramazan bayramında müsəlmanlara təbrik məktubu ünvanlayır. Bu il də Ramazan bayramı ərəfəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Ramazan bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına ünvanladığı təbrikdə deyilir: "...Başar övladını əxlaqi paklığa, humanizmə, birlik və bərabərliyə dəvət edən, insanların ruhunu və mənəviyyatını saflaşdıran mübarək Ramazan ayında müsəlmanlar Uca Yaradan qarşısında öz borcunu ləyaqətlə yerinə yetirmək fürsəti əldə edir, mənəvi kamilliyin və savab əməllərin sevincini yaşayırlar. İslam sivilizasiyasının tarixi-mədəni mərkəzlərindən olan Azərbaycanda Ramazan bayramı hər il böyük təntənə ilə keçirilir, xalqımızın və dövlətimizin firavanlığı, əmin-amanlığı üçün dualar edilir, ölkəmizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsi dərin ehtiramla yad olunur.

Əziz bacı və qardaşlarımız! Cəmiyyətimizdə vəhdəti və həmrəyliyi daha da gücləndirən, xeyirxahlığın, şəfqət və mərhəmət duyğularının təntənəsini çəvrilən on bir ayın sultanı Ramazan ayı başa çatır. Bu mübarək bayram münasibətilə bir daha hər birinizə və ölkəmizin hüduqlarından kənarında

yaşayan bütün soydaşlarımıza səmimi təbriklərimi çatdırır, ailələrinizə xoşbəxtlik, süfrələrinizə xeyir-bərəkət arzulaşdırıram. Allah orucunuzu, dua və niyyətlərinizi qəbul etsin. Ramazan bayramınız mübarək olsun!"

Ramazan bayramı, həmçinin insanların Vətən, torpaq, dövlətçilik kimi müqəddəs amallar ətrafında daha sıx birləşməsinə xidmət edir. Məhz bu birlik, həmrəylik dövlətimizin daha da güclənməsini, düşmən tapdağındakı torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasını təmin etdi. Təəssüflə qeyd etməliyik ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə məscidlər, mədrəsələr, körpülər, məbədlər nəinki dağıdılmış, eyni zamanda bir çox hallarda təyinatına uyğun olmayan şəkildə istifadə edilmişdir. Ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin bu ərazilərdə olması, həmin obyektlərin yenidən qurulması ilə bağlı tapşırıqları hər birimizi ürəkdən sevindirir. Bu, ölkəmizdə həm dini dəyərlərimizə, həm də hər bir müsəlmana göstərilən ən böyük qayğıdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında da milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasına və təbliğinə xüsusi diqqət yetirilir, iftar süfrələri təşkil edilir, ehtiyacı olanlara yardım payları verilir, yeni məscidlər tikilir, mövcud olanlar müasir standartlar əsasında təmir və ya bərpa edilir, müqəddəs yerlərdə ziyarətlər təşkil olunur. Bir sözlə, müqəddəs bayramlarımız ən yüksək səviyyədə qeyd edilir. Bu sahədə görülən işlərin nəticəsidir ki, Naxçıvan şəhəri 2018-ci il üçün İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı seçilib.

Bu əziz bayramı biz artıq coşğulu, təntənə ilə qeyd edirik. Çünki xalqımız üçün bu Ramazan arzulara qanad açdıran, ürəkləri rıqqətə gətirən, qəlblərə sevinc, ümid bəxş edən müqəddəs bayramdır. Bu bayram minarələrdəki işıqlardan məscidlərdəki çilçıraqlara, insanların çəhrələrinəki duruluqdan könlərdəki aydınlıqlara qədər hər yeri özünün nuruna bürüyür; kənullərimizi xoş bir meh ilə oxşayır. Səmimi duyğularla oruc tutan bütün müsəlmanları bu müqəddəs Ramazan bayramı münasibətilə təbrik edir, dövlətimizə güc, qüdrət, ölkəmizə əmin-amanlıq, xalqımıza xeyir, bərəkət və bolluq arzulayırıq. Dualarımızın qəbul olması, arzularımızın gerçəkləşməsi diləyilə, Ramazan bayramınız mübarək!

☞ Gülcəmal TAHİROVA

Naxçıvan Muxtar Respublikasında vergi yoxlamalarının sayı 10 dəfə azaldılıb

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Vergi Xidməti vergi inzibətçiliğinin təkmilləşdirilməsi prosesini davam etdirir. Bu, vergidəyəyicilərinə xidmətin keyfiyyətində və vergi ödəmələrinin artımında öz əksini tapır.

2023-cü ilin birinci rübündə muxtar respublikada bütün vergilərin, təxminən, 81 faizi könüllü ödənilib. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə vergilərin könüllü bəyan edilməsində 4,2 dəfə, könüllü ödənilməsində isə 1,5 dəfə artım müşahidə olunub. 2022-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən bu ilin birinci rübü ərzində, ümumilikdə, vergi yoxlamalarının sayı 10 dəfə azaldılıb, səyyar vergi yoxlaması isə təyin edilməyib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Vergi Xidmətinin mətbuat xidməti

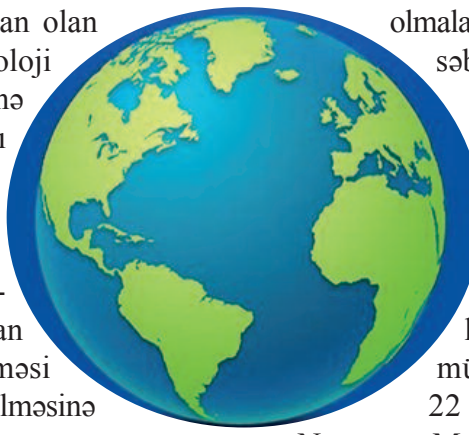
Ətraf mühitin mühafizəsi gələcəyə qayğıdır

Beynəlxalq Yer Günü'nün keçirilmə ənənələri XIX əsrin ikinci yarısına təsadüf edir. Belə ki, o dövrdə Amerika Birləşmiş Ştatlarının Nebraska ştatının sakini Corc Morton yaşılşadırma gününün keçirilməsini təklif edib və 1882-ci il 22 aprel tarixi Nebraska ştatında "Ağac günü" elan olunaraq bayram günü kimi qeyd edilməyə başlanıb.

1970-ci ildən isə ABŞ-da ekoloji fəallardan olan senator Geylord Nelsonun təklifinə əsasən ekoloji problemlərin həllinə, ətraf mühitin mühafizəsinə diqqət artırmaq məqsədilə həmin günün adı dəyişdirilərək "Yer günü" adlandırılıb.

1990-cı ildən başlayaraq Yer Günü'nün əsas mövzusu təbii mühiti ilkin formada qoruyan Milli parklara həsr edilib. Məqsəd xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərində mövcud olan problemlərə, həmin problemlərin həll edilməsi üçün real praktiki və maliyyə yardımının göstərilməsinə ictimaiyyətin diqqətini cəlb etməkdir.

Tədrisən bu bayram beynəlxalq xarakter alıb, hazırkı dövrdə 190-dan çox ölkədə, o cümlədən Azərbaycanda və Naxçıvan Muxtar Respublikasında qeyd olunur. Muxtar respublikamızda təbii mühafizə sahəsində görülən işlər, bu sahəyə göstərilən dövlət qayğısı hər birimizdən təbiətə, torpağa qayğı və sevgi ilə yanaşmağı tələb edir. Naxçıvan şəhərində və bölgələrdə yaşıllıqların artırılması, ərazilərin məişət tullantılarından təmizlənməsi, regional ekoloji problemlərin həllində nümunə sayıla biləcək tədbirlərdir, həmçinin muxtar respublikamıza gələn turistlərin muxtar respublikanın təbiətinin füsunkarlığına şahid

olmalarına və ona qayğıkeş münasibət göstərmələrinə səbəb olur.

Beynəlxalq Yer Günü ərəfəsində insanlar müxtəlif ekoloji tədbirlərdə iştirak etməklə ağaclar ekir, yaşıllıqlara qulluq edir, yaşadığı əraziləri müxtəlif tullantılardan təmizləyir. Ətraf mühitin sağlamlaşdırılması üçün kütləvi aksiyalar keçirilməsi ictimaiyyətin diqqətini ətraf mühitin mühafizəsi sahəsinə yönəldir.

22 aprel – Beynəlxalq Yer Günü ilə əlaqədar Naxçıvan Muxtar Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən təsdiq olunmuş Tədbirlər Planına uyğun olaraq hər il olduğu kimi, bu il də müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir, ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində ictimaiyyət arasında təbliğat işləri aparılır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin mətbuat xidməti

İtmişdir

Babək rayonunun Nəhrəm kənd sakini Fətəliyev Əli Əsgər oğlunun adına verilmiş sürücülük vəsiqəsi itdiyindən etibarsız sayılır.

ŞƏRQ qapısı

Baş redaktor:
MEHRİBAN SULTANOVA

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, "Təbriz" küçəsi 14.

Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: info@serqqapisi.gov.az

Qeydiyyat №: 575

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Səbuhi Həsənov

Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib və Əcami NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Tiraj: 1000. Sifariş № 289